

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Krejsové a soudců JUDr. Ireny Paterové a JUDr. Zdeňka Pulkrábka, Ph.D. ve věci **žalobce NASH FINANCE Ltd.**, se sídlem Larch Green 4, Douglas Bader Park, London, UK, registrovaný v obchodním rejstříku Anglie a Walesu pod č. 6535852, zastoupeného Mgr. Janou Sekyrovou, advokátkou v Praze 1, Letenská 121/8 proti **žalované: Mxxxxxx Jxxxxxx**, nar. x.x.xxxx, státní příslušnici xxxxxxxx xxxxxxxx, naposledy bytem v ČR na adrese xxxxx, xxxxxxx xxxx, t.č. neznámého pobytu, zastoupené opatrovníkem Mgr. Janem Špalkem, advokátem v Plzni, U Radbuzy 4, o **zaplacení částky 41.021,- Kč s příslušenstvím**, o odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu Plzeň město č.j. 25EC 630/2010-173 ze dne 20.11.2012

t a k t o :

- I. **Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I., pokud jím byla žalovaná zavázána zaplatit žalobci částku 37.162,94 Kč s 25,12% úroky z částky 34.469,- Kč od 12.11.2009 do zaplacení a se zákonnými úroky z prodlení z částky 34.469,- Kč od 12.11.2009 do zaplacení a ve výroku III., potvrzuje.**
- II. **Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I., pokud jím byla žalovaná zavázána zaplatit žalobci částku částku 3.858,06 Kč, mění tak, že žaloba se v tomto rozsahu zamítá.**
- III. **Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů za řízení před soudy obou stupňů částku 15.368,- Kč, a to do tří dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky žalobce.**

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 41.021,- Kč s úroky a úroky z prodlení (výrok I.), na náhradě nákladů řízení částku 18.970,- Kč (výrok II.) a ustanovenému opatrovníku přiznal odměnu ve výši 3.060,- Kč. V odůvodnění rozhodnutí bylo uvedeno, že žalobce se domáhá zaplacení žalované částky z titulu smlouvy o úvěru uzavřené mezi předchůdcem žalobce společností Raiffeisenbank a.s. a žalovanou 21.2.2008. Soud měl za prokázaná tvrzení žalobce o uzavřené smlouvě a dlužné částce. Vztah účastníků posoudil dle ust. § 497 obch. zák. a žalobci přiznal právo na zaplacení žalované částky v plném rozsahu. Neshledal důvodnou obranu žalované, pokud jde o neplatnost ujednání, jímž žalované vznikla povinnost platit za správu úvěru a za zasílané upomínky. Pokud pak jde o namítaný nedostatek aktivní legitimace, poukázal, že předchůdcem žalobcem bylo zasláno žalované prohlášení o postoupení pohledávky na její poslední známou adresu. O náhradě nákladů řízení rozhodnuto dle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř., o odměně ustanoveného opatrovníka pak bylo rozhodnuto dle vyhl. č. 177/1996 Sb.

Proti rozsudku podala žalovaná odvolání. V podaném odvolání zejména namítá, že pokud jde o nesprávnost účtování poplatku za vedení úvěrového účtu, poukazuje na rozhodnutí Německého spolkového soudního dvora sp.zn. XIZR 388/10. Má za to, že argumentace vyjádřená v uvedeném rozhodnutí je aplikovatelná i na projednávanou věc. Poukazuje na směrnici Rady 93/13/EHS ohledně nepřiměřených smluvních podmínek. Má za to, že ujednání o povinnosti platit poplatek za správu úvěru je absolutně neplatné. Jedná se o nepřiměřené smluvní podmínky. Za nepřiměřenou smluvní podmínku rovněž považuje povinnost k úhradám poplatku za zasílané upomínky. Ohrazuje se rovněž proti výpočtu kapitalizovaných úroků, neboť má za to, že výpočet těchto úroků po splatnosti pohledávky je nesprávný. Má za to, že i v ostatních obdobích byl výpočet kapitalizovaných úroků nesprávný.

Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně dle ust. § 212 a 212a o.s.ř. a o odvolání rozhodl za použití ust. § 214 odst. 1 o.s.ř. po provedeném ústním jednání konaném v nepřítomnosti omluvené žalované.

Z obsahu spisu zjistil odvolací soud, že žalobce se v řízení domáhal zaplacení žalované částky skutkově uváděje, že mezi žalovanou a Raiffeisenbank a.s. byla uzavřena smlouva o úvěru dne 21.2.2008, jejíž součástí byly obchodní podmínky pro spotřebitelské úvěry a sazebník odměn. Žalovaná čerpala úvěr ve výši 49.500,- Kč a zavázala se jej splácet ve splátkách po 2.155,- Kč měsíčně. Úroková sazba sjednána ve výši 25,12% p.a. Splátky byly splatné vždy k 21. dni v měsíci, počínaje 21.3.2008. V souvislosti se správou úvěru účtován měsíční poplatek 99,- Kč a pojištění ve výši 84,- Kč měsíčně. Žalovaná pohledávku řádně nesplácela, proto byla k 4.11.2009 zesplatněna, poté žalované 11.11.2009 uhradila částku 1.000,- Kč, která byla započtena na neúročený dluh, tj. na dlužný obchodní úrok, poplatky, sankční úrok z prodlení a sankční úrok z prodlení z poplatků. Pohledávka ke dni platby činí celkem částku 41.023,69 Kč a je tvořena jistinou ve výši 34.469,61 Kč, neúročným dluhem ve výši 6.332,66 Kč, úroky z prodlení ve výši 55,96 Kč a úroky z prodlení z poplatků ve výši 165,45 Kč. Uvedl, že pohledávka byla postoupena smlouvou o postoupení pohledávek žalobci. Ve věci byl vydán elektronický platební rozkaz, který se žalované nepodařilo doručit do vlastních rukou. Soudu se nepodařilo zjistit adresu žalované, na níž by jí bylo možno doručovat písemnosti soudu a vzhledem k tomu, že žalovaná je občanem Slovenské republiky, byl jí pro řízení ustanoven opatrovník a s ním v řízení pokračováno. Žalovanou pak namítnuta nepravomoc soudu k projednání věci poukazem na rozhodčí doložku v uzavřené úvěrové smlouvě. Soud prvního stupně nato řízení ve věci zastavil, avšak usnesení o zastavení

řízení bylo k odvolání žalobce zrušeno odvolacím soudem. Odvolací soud doložku rozhodčího řízení shledal neplatnou. V průběhu dalšího řízení pak žalovaná prostřednictvím opatrovníka namítla nepřiměřenost a tedy neplatnost ujednání o povinnosti platit poplatek za správu úvěru a za upomínky. Na následně nařízeném ústním jednání soud provedl důkazy žalobcem označené a žalobě v plném rozsahu vyhověl.

V odvolacím řízení žalobce uvedl, k námitce neplatnosti ujednání o povinnosti platit poplatky v případě smlouvy uzavřené před novelou občanského zákoníku, že i pokud by mělo jít o neplatné ujednání, jde o tzv. relativní neplatnost, které by se musela žalovaná dovolávat, což před soudem prvního stupně neučinila. K tomu však odvolací soud konstatuje, že námitka neplatnosti ujednání pro nepřiměřenost byla žalovanou uplatněna již v jejím prvním vyjádření k podané žalobě a je třeba se jí zabývat.

Odvolací soud po posouzení okolností věci dospěl k závěru, že jsou správné závěry soudu prvního stupně o uzavření úvěrové smlouvy a posouzení vztahu účastníků dle ust. § 497 a násl. obch. zák. Neshledal však platným ujednání v úvěrové smlouvě, které zavazovalo žalovanou k povinnosti platit poplatky za správu úvěru ve výši 99,- Kč měsíčně. Pokud jde o důvody, které odvolací soud k takovému závěru vedou, jsou do značné míry shodné s tím, co bylo shledáno Německým spolkovým soudním dvorem v jeho rozhodnutí, na něž opatrovník žalované v řízení odkázal. I když takové rozhodnutí nemá přímý účinek na právní poměry mezi českými spotřebiteli a finančními institucemi, působícími na území ČR, nelze přehlížet skutečnost, že právní ochrana je spotřebiteli poskytována jak samotným právem EU, tak vnitrostátní právní úpravou (především občanským zákoníkem, který chrání spotřebitele jako slabší stranu i v obchodně právních úvěrových vztazích). I když tedy v daném případě je vztah účastníků podřízen obchodnímu zákoníku, je nutné aplikovat ust. § 262 odst. 4 obch. zák., podle kterého je třeba vždy použít ustanovení občanského zákoníku nebo zvláštních právních předpisů o spotřebitelských smlouvách, adhezních smlouvách, zneužívajících klauzulích a jiná ustanovení směřující k ochraně spotřebitele, je-li to ve prospěch smluvní strany, která není podnikatelem.

Odvolací soud zejména zdůrazňuje, že smlouva dle úvěru dle ust. § 497 obch. zák. má zcela jiný charakter než smlouva o vedení běžného účtu dle ust. § 708 a násl. obch. zák. Úvěrový účet je-li bankou zřízen, je zřízen v jejím zájmu a pro její potřebu, snadnější administraci věci. Je-li bankou veden tzv. běžný účet, vyplývá z povahy věci, že za takto poskytovanou službu se jí má dostatek odměny a takto je koncipována i úprava v příslušných ustanoveních obchodního zákoníku. Pokud však jde o smlouvu o úvěru, náklady banky, s výjimkou odměny za sjednání smlouvy, by měly být vždy obsaženy v odměně, jež je vyjádřena právem na úroky. Úroky, které banka dostává jako cenu za poskytnuté finanční prostředky, jsou svojí podstatou odměnou za poskytovanou službu. V daném případě úroky byly sjednány ve výši 25,12% p.a., jde o úroky poměrně vysoké a i v tomto kontextu je tedy nutné považovat ujednání o dalších platbách právě, jako je poplatek za vedení účtu, za nepřiměřená a nemravná. Odvolací soud rovněž poukazuje, že se nemůže ztotožnit se závěry soudu prvního stupně, pokud námitku žalované odmítal poukazem na skutečnost, že žalovaná řádně úvěr nesplácela. Tato argumentace se jeví jako zcela lichá, neboť otázku platnosti či neplatnosti ujednání je třeba uvažovat z hlediska uzavírání smlouvy jako takové, tedy za situace, kdy není vůbec zřejmé, zda úvěr řádně splácen bude či nebude. Případná prodlení dlužníka na posuzování této otázky nemohou mít žádný vliv. Nicméně odvolací soud neshledal důvodnou námitku neplatnosti ujednání o placení poplatků za zasílané upomínky. Pokud jde o upomínky, je situace poněkud odlišná, a to zejména v tom, že dlužník může

předejít nutnosti platit za zasílané upomínky včasným placením. Nejde o poplatky, které by tedy bylo nutné platit vždy.

Důvodnou odvolací soud shledal rovněž námitku žalované o nesprávnosti účtovaných úroků, pokud žalovaná v podaném odvolání uvádí, že úroky z jistiny po splatnosti např. nečiní za období od 22.4.2009 do 21.5.2009 částku 721,56 Kč. Odvolací soud se s touto námitkou ztotožnil, úroky za toto období podle výpočtu odvolacího soudu odpovídaly tomu, co uvedla žalovaná v podaném odvolání. Ze smlouvy o úvěru pak odvolací soud zjistil, že žalobce zřejmě počítá úroky při použití mechanismu vycházejícího z počtu dní v roce 360. Jde opět o jednání, které je ujednáním zhoršujícím postavení spotřebitele, a tedy odvolací soud při přepočtu úrokového příslušenství k němu nepřihlédl. Stejně tak nemohl přihlédnout ani k ustanovení článku 16 obchodních podmínek, které bance mělo dávat právo platby klienta započítat podle svého uvážení. Jde rovněž o podmínku nepřiměřenou, byť zřejmě pouze dle své podstaty, tedy proto, že záleží na úvaze banky, nikoli proto, že by šlo o jednání zřejmě zhoršující postavení spotřebitele, neboť není-li takové ujednání platné, je nutné postupovat podle zákonných ustanovení a zákonná ustanovení nejsou pro dlužníka nijak výhodná, resp. ač by banka započítávala jakýmkoliv způsobem, horší postavení, než jaké je postavení ze zákona, již dlužník mít nemůže. Nicméně při absenci jakéhokoliv jiného ujednání a absenci určení dlužníkem, na jakou platbu se má jeho plnění započítat, je třeba aplikovat ust. § 330 odst. 2 obch. zák., podle kterého při plnění peněžitého závazku se započte placení nejprve na úroky a potom na jistinu, neurčí-li dlužník jinak.

Z důvodů výše uvedených proto odvolací soud přistoupil k přepočtu dlužné pohledávky, maje k dispozici pouze žalobcem předložený souhrnný výpis pohybů na účtu, který však nebyl výpisem, který by zobrazoval skutečné plnění, protože bez ohledu na splátky žalovanou činěné (tj. mimo data sjednaných splátek) uvažoval vždy, pokud jde o splátky úvěru, splátky úroku takové částky, které vyplývaly z předem nasmlouvaných dat splatnosti. Odvolací soud proto při výpočtu úroku a úroku z prodlení počítal vždy se skutečnou platbou a počtem dnů prodlení. Při tomto výpočtu postupoval tak, že nejprve k datu každé platby uskutečněné žalovanou počítal, kolik za období uplynulé od minulé platby měla žalovaná platit na úrocích a úrocích z prodlení (k datu první platby takto počítal pro období uplynulé od čerpání úvěru). Výši úroku přitom počítal ze zůstatku jistiny ke dni platby. K této jistině však vždy připočetl za minulé období částku rovnající se sjednanému pojištění ve výši 84,- Kč, částku (pokud byla účtována) za zaslané upomínky a rovněž částku za vklad v hotovosti. Při počítání úroků z prodlení pak vycházel odvolací soud nejen z toho kdy a v jaké výši žalovaná plnila ale také z toho, kdy a v jaké výši platit měla; podle toho vypočítal kolik a v jakém dílčím období v rámci období mezi dvěma platbami měl činit zůstatek jistiny. Z rozdílu mezi skutečným a tímto předpokládaným zůstatkem pak vypočítal úroky z prodlení pro jednotlivá dílčí období. Tyto pak v rámci období mezi dvěma platbami sečetl. Každou platbu, žalovanou poskytnutou, započítal odvolací soud nejprve na úroky z prodlení narostlé od předchozí platby, poté na úroky za stejnou dobu a nakonec na jistinu. Pro období do další platby pak počítal úroky ze snížené jistiny, úroky z prodlení z dlužných splátek (a po zesplatnění úvěru z celé dlužné jistiny). Pro výpočet úrokového příslušenství použil kalkulačku systému ASPI. Po takto stanoveném provedeném výpočtu zjistil odvolací soud, že ke dni 4.11.2009 žalovaná dlužila jistinu ve výši 34.575,91 Kč včetně poplatků do 7.7.2009. Poplatky za období od 7.7. do 4.11.2009 pak činily pouze pojištění ve výši 4x 84,- Kč, tedy 336,- Kč. Jistina se tak zvýšila na 34.911,91 Kč a dlužné úroky k tomuto datu činily 2.831,- Kč, úrok z prodlení pak 277,09 Kč. Jestliže žalovaná po zesplatnění dne 11.11.2009 zaplatila částku 1.050,- Kč, bylo z toho započítáno na úrok z prodlení 277,09 Kč a 48,78 Kč (úrok z prodlení od 5.11. 2009 do 11.11.2009) a zbyla tak částka 724,13 Kč. Po započítání této částky na dlužný úrok (činící

do 4.11.2009 2.831,- Kč a 144,16 Kč za dobu od 5.11. 2009 do 11.11.2009) ve výši 2.975,16 Kč pak činil dlužný úrok k 11.11.2009 částku 2.251,03 Kč. Celkem tedy žalovaná dluží žalobci k datu 11.11.2009 částku 37.162,94 Kč, z čehož částku 34.911,91 Kč činí dlužná jistina a částku 2.251,03 Kč kapitalizovaný úrok z úvěru (na úrok z prodlení byly platby žalované vždy započítávány přednostně a tedy na kapitalizovaném úroku z prodlení k 11.11.2009 ničeho nedluží).

Jak z výpočtu výše uvedeného vyplývá, při přepočtu odvolacím soudem, který vycházel z jiné úvahy, než jak ji zřejmě činil předchůdce žalobce, činila dlužná jistina více, než jak uváděl žalobce, avšak vzhledem k tomu, že se žalobce domáhal úroku a úroku z prodlení z nižší částky, bylo toto úrokové příslušenství přiznáno z částky žalobcem požadované, neboť soud překročit návrh žalobce nemůže. Tato vyšší částka jistiny byla však zohledněna v celkové částce žalobci přiznané, a pokud byla část žaloby zamítnuta, týká se pouze a jen kapitalizovaných úroků.

Z důvodů výše uvedených proto odvolací soud za použití ust. § 219 o.s.ř. potvrdil jako věcně správnou tu část výroku I. rozsudku soudu prvního stupně, jímž byla žalovaná zavázána k zaplacení jistiny ve výši 34.911,91 Kč a kapitalizovaných úroků ve výši 2.251,03 Kč, tedy celkem částky 37.162,94 Kč a běžících úroků a úroků z prodlení z jím uvažované jistiny od 12.11.2009 do zaplacení. Podle ust. § 220 o.s.ř. pak změnil výrok I. rozsudku soudu prvního stupně v části, v níž byla žalovaná zavázána k zaplacení kapitalizovaných úroků ve výši 3.858,06 Kč tak, že v tomto rozsahu žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Pokud jde o výrok III. rozsudku soudu prvního stupně, týkající se přiznání odměny opatrovníku, odvolací soud v tomto rozhodnutí soudu prvního stupně žádné nedostatky neshledal (žalovaná se na jednání odvolacího soudu nedostavila, a proto nemohla být vyzvána k tomu, aby upřesnila, zda skutečně trvá na odvolání proti tomuto výroku, když věcně proti němu ničeho nenamítala). Odvolací soud proto musel vycházet ze skutečnosti, že žalovanou bylo napadeno celé rozhodnutí soudu prvního stupně a proto přezkoumal i tento závislý výrok a jako věcně správný jej dle ust. § 219 o.s.ř. potvrdil.

Pokud pak jde o náhradu nákladů odvolacího řízení, bylo rozhodováno dle ust. § 224 odst. 2 o.s.ř. Vzhledem k tomu, že odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně, rozhodl o náhradě nákladů řízení za řízení před soudy obou stupňů. Rozhodováno bylo za použití ust. § 142 odst. 2 o.s.ř. podle poměru úspěchu obou účastníků. Žalobce v řízení nebyl plně úspěšný, jeho neúspěch záležel v částce 3.858,06 Kč, tedy v poměru k uplatněnému nároku jeho úspěch spočívá v 90%. Od poměru úspěchu ve výši 90% byl proto odečten poměr neúspěchu ve výši 10% a ve zbývající části 80% přiznány vynaložené náklady na řízení. Žalobce v řízení vynaložil náklady sestávající ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 730,- Kč a dále náklady za právní zastoupení v rozsahu 6 úkonů právní pomoci za řízení před soudem prvního stupně i soudem odvolacím. V rozporu s tím, co zástupce žalobce požadoval ve vyčíslení jeho náhrady nákladů řízení, odvolací soud nemohl přiznat náklady za úkony, jež nebylo moci posoudit jako úkony účelně vynaložené (zejména pokud jde o doplňování žaloby žalobcem). Jestliže žalobce doplňoval skutková tvrzení, pak jen odstraňoval vady původně podané žaloby. Uváděl skutečnosti, které měly být již v řádně podané žalobě označeny, tedy nejde o náklad potřebný k účelnému uplatňování práva. Soud tedy přiznal žalobci náhradu nákladů za převzetí věci, podání žaloby, podání odvolání proti prvnímu rozhodnutí soudu prvního stupně, účast na jednání před soudem prvního stupně po zrušení prvního rozhodnutí o zastavení řízení a dále v odvolacím řízení za vyjádření k odvolání a účast na jednání. Jeden úkon právní pomoci dle vyhl. č. 177/1996 Sb. počítáno z předmětu sporu činí částku 2.780,-

Kč, tedy za 6 úkonů právní pomoci činí odměna za zastupování částku 16.680,- Kč, 6 režijních paušálů pak činí částku 1.800,- Kč a s připočtením soudního poplatku činí náklady žalobce částku 19.210,- Kč. Z této částky pak 80% činí částku 15.368,- Kč. Žalované tedy byla uložena povinnost uhradit žalobci na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to k rukám advokátky žalobce dle ust. § 149 odst. 1 o.s.ř. Pro doplnění pak odvolací soud podotýká, že nemohl uvažovat povinnost k placení DPH, když náklady jsou přiznány k datu, kdy předchází zástupce již žalobce nezastupuje a soud musí vycházet ze skutečností rozhodných k datu vydání rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání k Nejvyššímu soudu, jestliže napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodováno rozdílně nebo má být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Dovolání je třeba podat u Okresního soudu Plzeň město do 2 měsíců od doručení tohoto rozsudku.

V Plzni dne 12.06.2013

Za správnost vyhotovení:
Helena Mattasová

JUDr. Zuzana Krejsová, v. r.
předsedkyně senátu